

LEHDISTÖTIEDOTE JULKAISUVAPAA 12.2.2010 KLO 10.30

Ammattikorkeakoulujen rehtorineuvosto ARENE ry.
Pohjoinen Makasiinikatu 7 A 2
00130 HELSINKI

puh. (09) 612 9920
faksi (09) 6129 9230
www.arene.fi

Ammattikorkeakoulut julkaisivat helmikuun manifestin:

Malttia korkeakoulu-uudistukseen, aluekorkeakoulut mahdolliseksi

Ammattikorkeakoulujen rehtorineuvosto Arene ry on julkaissut autonomiseksi helmikuun manifestiksi nimetyn kannanoton, jossa vaaditaan malttia korkeakoulujen rakenteelliseen kehittämiseen ja esitetään uudentyypisten aluekorkeakoulujen synnyttämistä.

Malttia mukaan uudistuksiin

Ammattikorkeakoulujen rehtorit katsovat manifestissaan, että korkeakoulujen rakenteellisessa uudistamisessa tarvitaan nyt malttia, jotta uudistuksilla kyetään luomaan kestäviä ratkaisuja ja pystytään vastaamaan hallitusti ikäluokkien pienenemisen myötä muuttuviin koulutustarpeisiin.

Tulossa on sekä tiede- että ammattikorkeakouluja koskeva korkeakoulujen rakenteellisen kehittämisen kolmas vaihe. Opetusministeriö on kehottanut siihen liittyen ammattikorkeakouluja tekemään tämän kevään aikana rohkeita esityksiä korkeakoulujen yhdistämiseksi ja toimipisteverkoston karsimiseksi. Ammattikorkeakoulujen määrää halutaan vähentää 25:stä 18 ammattikorkeakouluun.

Ammattikorkeakoulut korostavat manifestissaan, että niillä on valmiudet edetä jo viisi vuotta sitten käynnistyneessä korkeakoulurakenteen uudistamisessa. Ammattikorkeakoulujen mukaan pelkkään korkeakoulujen määrään tuijottaminen johtaa kuitenkin helposti keinotekoisiiin pakkoratkaisuihin, jotka luovat vain hallinnollisia himmeleitä, joilla ei ole todellista merkitystä kehitettäessä korkeatasoista koulutusta sekä tutkimus-, kehitys- ja innovaatiotoimintaa.

Tehtävät lähtökohdaksi

Ammattikorkeakoulujen rehtorineuvoston mukaan pienen kansakunnan tulisi edetä korkeakoulupolitiikassaan kohti erilaistuvaa ja monia eri tarpeita varten eriytyvää korkeakoululaitosta. Ammattikorkeakoulut katsovat, että korkeakoulujen rakenteellisessa kehittämisessä olisi asetettava lähtökohdaksi tiede- ja ammattikorkeakoulujen toisistaan poikkeava luonne sekä niiden toisistaan poikkeavat tehtävät.

Tämä tarkoittaa Arenen mukaan sitä, että yliopistojen tulee kyetä tekemään tulevaisuudessakin vahvaa perustutkimusta ja menestyä siinä kansainvälisesti samalla, kun ammattikorkeakoulujen tehtävänä on toimia keskeisenä osana alueellista koulutus- ja innovaatiojärjestelmää.

Ammattikorkeakoulujen rehtorit pitävät tärkeänä, että korkeakoulurakenteiden uudistamisessa edetään vaurioittamatta ammattikorkeakoulujen tärkeää alueellista tehtävää. Hallitsemattomalla keskittämällä ja koulutustarjonnan kaventamisella on rehtorien mukaan merkittävät aluepoliittiset vaikutukset; ensin koulutetut nuoret muuttavat opiskelemaan kasvukeskuksiin, heidän perässään siirtyvät pk-sektorin yritykset ja lopulta alueelta katoavat myös julkiset palvelut.

Arenen mukaan ammattikorkeakoulujen merkitystä tutkimus-, kehitys- ja innovaatiotoiminnassa arvioidaan usein väärin samoilla kriteereillä kuin tiedekorkeakoulujen vastaavaa toimintaa.

Ammattikorkeakoulujen tutkimusta arvioitaessa pitää ammattikorkeakoulujen rehtorien mukaan nähdä se, että ammattikorkeakoulut ovat merkittäviä toimijoita omien alueidensa elinkeinoelämän ja julkisen sektorin toimialarakenteen muutoksessa, ja että ammattikorkeakoulujen palvelutoiminnalla on merkitystä erityisesti pienten ja keskisuurten yritysten kasvussa ja kansainvälistymisessä.

Rehtorit huomauttavat, että Suomen tutkimusvolyyministä 70 prosenttia tehdään yrityksissä, joiden tätä toimintaa hoitavasta henkilöstöstä 53 prosenttia on saanut bachelor-tason tai sitä alemman koulutuksen. Suomen tutkimus- ja kehystoiminnasta vähintäänkin siis kolmannes on tosiasiaa alemman korkeakoulututkinnon tai esimerkiksi ns. opistoinsinööritutkinnon suorittaneiden tekemää. Ammattikorkeakoulujen rooli tämän henkilöstön kouluttamisessa on rehtorien mukaan elintärkeä.

Aluekorkeakoulut mahdolliseksi

Ammattikorkeakoulujen rehtorit esittävät manifestissaan, että valtiovallan tulisi mahdollistaa lainsäädännöllisesti uudentyypisten aluekorkeakoulujen syntyminen. Aluekorkeakouluissa olisi sekä yliopistoyksikkö että ammattikorkeakouluyksikkö. Uudistus mahdollistaisi Arenen mukaan tiede- ja ammattikorkeakoulujen vahvemman liittoutumisen ja/tai yhdistymisen esimerkiksi Lappeenrannan ja Vaasan alueilla sekä Lapissa. Erilainen tutkintorakenne olisi mahdollista säilyttää, vaikka kokonaisuuteen tulisi yhtenäinen hallinnollinen ohjaus.

Ammattikorkeakoulujen ja yliopistojen yhteiset hallinnolliset liittoumat tulisi esityksen mukaan mahdollistaa sellaisten ammattikorkeakoulujen alueilla, joissa resurssien yhdistäminen on tarkoituksenmukaista ja luo taloudellista ja toiminnallista hyötyä.

Samalla tulisi arvioida mahdollisuus muodostaa vahvoja aluekorkeakouluja yliopistokeskuspaikkakunnille. Niissäkin toimisi ammattikorkeakouluyksikkö ja yliopistoyksikkö yhteisessä aluekorkeakoulussa. Molempien elinkelpoisuudesta tulisi huolehtia, koska ne ovat alueen kehitykselle oleellisen tärkeitä.

Esityksen mukaan ammattikorkeakoulujen nykyinen kunta- ja valtionrahoitus tulisi muuttaa valtionrahoitukseksi ylläpitojärjestelmää muuttamatta niin, että uudenlaiset, järkevät koalitiot korkeakoulujen kesken mahdollistuvat.

- Ennakkoluulottomat hallinnolliset ratkaisut eivät kuitenkaan saa rapauttaa ammattikorkeakoulujen ja yliopistojen erilaisia tutkintoja ja tutkintorakennetta. Samalla tavalla ennakkoluulottomasti tulisi arvioida myös mahdollisuutta muodostaa vahvoja maakuntakorkeakouluja yliopistokeskuspaikkakunnille, Ritva Laakso-Manninen toteaa.

Ammattikorkeakoulut rakenneuudistuksen edelläkävijöitä

Tänä keväänä käydyssä korkeakoulupoliittisessa keskustelussa on annettu ymmärtää, että ammattikorkeakouluverkko olisi jotenkin kokonaan perkaamatta ja että nyt olisi todellisen toiminnan paikka. Tämä ei ammattikorkeakoulujen rehtorien mukaan pidä paikkaansa. Rehtorit korostavat manifestissaan, että tosiasiaa evoluution omainen rakenteellinen kehittäminen on ollut ammattikorkeakoulusektorilla käynnissä jo useamman vuoden ajan.

Rehtorit katsovat, että ammattikorkeakoulut ovat itse asiassa korkeakoulujen rakenneuudistuksessa edelläkävijöitä. Ammattikorkeakoulusektorilla on jo tähän mennessä toteutettu neljä isoa fuusiota, joiden tuloksena ovat syntyneet Haaga-Helia, Metropolia, Novia ja Tampereen ammattikorkeakoulu. Lisäksi ammattikorkeakoulujen toimipisteitä on vuosina 2007 - 2010 lakkautettu yli 30.

Arenen mukaan tälläkin hetkellä on valmisteilla 13 ammattikorkeakoulun toimipisteen lakkautus eli kaiken kaikkiaan ammattikorkeakoulupuolen vähennys tulee olemaan 43 toimipistettä. Näiden lisäksi koulutusohjelmien vähennyksiä on rehtorien mukaan toteutettu kokonaan lakkauttamalla, keskittämällä saman ammattikorkeakoulun sisällä tai siirtämällä ammattikorkeakoulusta toiseen lähes 60 leikkausta.

Ammattikorkeakoulujen rooli

Viime vuonna yliopistoissa aloitti 19 640 opiskelijaa. Ammattikorkeakouluissa aloitti viime vuonna 32 590 opiskelijaa. Ammattikorkeakoulujen rehtorit korostavat manifestissaan ammattikorkeakoulujen vakiintunutta tehtävää perusosaajien tuottajia ja yhteiskunnan keskeisten perustoimintojen ylläpitäjiä. Rehtorit haluavat painottaa, että ilman riittävän monipuolista alueellista koulustarjontaa sairaanhoitajien, sosiaalialan ammattilaisten, insinöörien, tradenomien, restonomien ja muiden tärkeiden ammattilaisten saatavuus maan kaikissa osissa ei tulevaisuudessa toteudu.

Ammattikorkeakoulut sitoutuvat manifestissaan tehostamaan ammattikorkeakoulujen keskinäistä yhteistyötä, kouluttamaan yhteiskunnalle keskeisiä perusosaajia, tuottamaan näiden osaajienjatkuvan päivittämisen sekä palvelemaan alueiden työ- ja elinkeinoelämää.

Lisätietoja:

Puheenjohtaja, ARENE ry, Ritva Laakso-Manninen, puh. 050 364 78 39,
ritva.laakso-manninen@haaga-helia.fi

Varapuheenjohtaja, ARENE ry, Jorma Niemelä, puh. 0400 200 760
jorma.niemela@diak.fi

Pääsihteeri, ARENE ry, Timo Luopajarvi, puh. 050 522 6709
timo.luopajarvi@arene.fi